

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 6 czerwca 2019 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 258/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 6 czerwca 2019 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 i 730), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 13 marca 2019 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w miejscowości J. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., orzekł, co następuje:

1. (...) Spółka Akcyjna (NIP: (...)) w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych:
 - w miejscowości J. przy ul. (...) (obiekt jest zasilany z dwóch przyłączy); naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzam (...) Spółka Akcyjna karę pieniężną w kwocie 64 200,00 zł (słownie: sześćdziesiąt cztery tysiące dwieście złotych zero groszy).

Od wyżej wymienionej decyzji powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w J. złożył odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, w tym art. 77 k.p.a., art. 80 k.p.a. oraz art. 107 § 3 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755) tj. zaniechanie dokonania wszechstronnych ustaleń faktycznych, skutkujących nieustaleniem lub błędnym ustaleniem przez organ okoliczności jakie towarzyszyły przekazywanym komunikatom wydanym w dniu 9 sierpnia 2015 r. o godz. 19:55, komunikatom w dniu 10 sierpnia i w kolejnych dniach 11, 12 sierpnia 2015 r. o godz. 7:55 i jaki miały one wpływ na przekroczenie poboru energii elektrycznej przez powoda,

2. naruszenie prawa materialnego mającego wpływ na wynik sprawy:

a) art. 11 i 11d ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755) poprzez jego błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu przez organ, iż norma prawna wynikająca z ww. przepisów daje w niniejszej sprawie podstawę do nałożenia kary pieniężnej wskazanej w art. 56 ust. 1 pkt 3a, pomimo, że zapis art. 11 ustawy - Prawo energetyczne w ust. 7 odnosi się jedynie do możliwości wprowadzenia ograniczeń w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, a art. 11 c ust. 3 ustawy Prawo energetyczne również odsyła do ww. trybu wprowadzenia ograniczeń w drodze rozporządzenia wykonawczego, należy uznać, że do dnia 11 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 tj. do dnia wydania rozporządzenia przez Radę Ministrów odbiorca energii elektrycznej, jeśli nie dostosował się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez operatora systemu dystrybucyjnego, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne nie powinien podlegać karze pieniężnej wymierzonej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, tj. do dnia wydania rozporządzenia wykonawczego,

b) § 3 ust. 4 pkt 1 w zw. z § 9 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), poprzez jego błędną wykładnię polegającą na błędnym przyjęciu przez organ, iż wyłączenie ograniczeń wskazanych w § 3 ust. 4 nie dotyczy strony skarżącej;

c) art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne poprzez błędną ocenę stopnia szkodliwości popełnionego czynu,

d) art. 56 ust. 6a ustawy - Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie w przedmiotowej sprawie, wynikające z błędnego przyjęcia, iż przekroczenia jakich dopuściła się strona skarżąca miały charakter znaczny i w konsekwencji groziły one bezpieczeństwu energetycznemu kraju, a także uznaniu, że do zastosowania ww. przepisu wymagane jest stosowanie się do ograniczenia w poborze energii przez cały okres trwania ograniczenia, a nie tylko w trakcie kilku dni.

Wskazując na powyższe, wniósł o:

1) uchylenie zaskarżonej decyzji w całości zgodnie z art. 479⁵³ § 2 k.p.c.;

w sytuacji gdyby Sąd nie znalazł podstaw do uchylenia decyzji w całości alternatywnie wniósł o:

2) uchylenie decyzji w części tj. w zakresie stwierdzenia przekroczenia poboru energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. oraz wymierzenia (na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne kary pieniężnej za te dni) na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c.;

alternatywnie w przypadku stwierdzenia podstawy do wymierzenia skarżącemu kary również za przekroczenie w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. powyżej, wniósł o:

3) zmianę decyzji w całości i w oparciu o art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne orzeczenie o wymierzeniu kary o połowę niższej nie została określona w zaskarżonej decyzji.

Ponadto, wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego jeżeli takowe będą, według norm przepisanych.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Energia elektryczna była dostarczana do odbiorcy (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w J. (dalej: „Odbiorca”):

- w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w miejscowości J. przy ul. (...) (dwa punkty poboru energii) - na podstawie Umowy o świadczenie usług dystrybucji nr (...) z dnia 30 listopada 2010 r. wraz z aneksem nr 1 z dnia 20 grudnia 2012 r., oraz aneksem nr 2 z dnia 20 czerwca 2013 r. (dwa przyłącza o mocy umownej 3,500 MW każde).

(k. 18-38,99-101, 39-41, akt adm.)

Informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy w odniesieniu do wielkości dopuszczalnego poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., stanowią treść aneksu nr 2 z dnia 20 czerwca 2013 r. do umowy o świadczenie usług dystrybucji nr (...) z dnia 30 listopada 2010 r. (k. 39-41 akt adm.)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku wydały komunikat, iż w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (okoliczności bezsporne)

Na wezwanie Prezesa URE, (...) Sp. z o.o. (pismem z dnia 9 maja 2016 r. o znaku (...)) (dalej: „OSD”), do którego sieci punkty poboru energii elektrycznej (...) Spółka Akcyjna (dalej: „Odbiorca”) zlokalizowane w miejscowości J. przy ul. (...) (dalej „obiekty Odbiorcy”) są przyłączone, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy

do wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do obiektu Odbiorcy.

Z powyższych informacji wynika, że Odbiorca przekroczył obowiązujące go ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w następujący sposób:

1. punkt poboru energii nr (...):

wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 10 sierpnia 2015 r. łącznie 8,9200000 (MW w godzinie),
- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1,0400000 (MW w godzinie),
- 12 sierpnia 2015 r. łącznie 1,9900000 (MW w godzinie),

2. punkt poboru energii nr (...):

wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w dniu:

- 10 sierpnia 2015 r. łącznie 7,6100000 (MW w godzinie),
- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,2500000 (MW w godzinie),
- 12 sierpnia 2015 r. łącznie 1,5900000 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 21,40000 MW w godzinie.

(k. 3-6 akt adm.)

Mając na względzie powyższe, pismem z dnia 13 marca 2019 r. o znaku: (...) Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności Odbiorca został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od OSD wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k. 1-2 akt adm.)

Pismem z dnia 20 marca 2019 r. (data wpływu: 26 marca 2019 r.), Odbiorca przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie wraz z dokumentami, do których nadesłania wzywano. W piśmie tym odbiorca wniósł o:

a) o umorzenie postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zgodnie z treścią pisma Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 13 marca 2019r., znak: (...), na podstawie art. 105 § 1 kpa, z uwagi na jego bezprzedmiotowość w związku ze znikomym naruszeniem prawa przez tut. Spółkę jako Odbiorcę energii elektrycznej w dniach 10-31 sierpnia 2015r., oraz

b) o odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art. 189 f § 1 pkt. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego z uwagi na fakt, iż waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa po dniu 12 sierpnia 2015r. pomimo, że nie dochowała warunków ograniczenia poboru energii elektrycznej w dniu 12 sierpnia 2015r. dokonując jego minimalnego przekroczenia przez trzy godziny tj. od godz. 11:00 do godz. 14:00 na obu punktach poboru energii (P1: (...); P2: (...)), wynikającego z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej z dnia 11 sierpnia 2015r. (Dz. U. z 2015r. poz. 1136), co zdaniem odbiorcy oznacza, że waga naruszenia dokonana przez niego jest znikoma, i więcej się nie powtórzyła.

Odbiorca wyjaśnił też w szczególności, że (...) S.A. o ograniczeniu poboru energii eklektycznej od dnia 10 sierpnia 2015r. dowiedział się w dniu 10 sierpnia 2015r. z komunikatów podawanych w ogólnopolskich mediach ((...) Radio (...)), które to komunikaty w początkowym okresie były sprzeczne ze sobą, bardzo chaotyczne. Pomimo tego tut. Spółka podjęła jednocześnie działania dostosowując się do informacji zawartych w Załączniku nr 4 do umowy o świadczenie usług dystrybucji nr (...) oraz Aneksie nr 2 do umowy o świadczenie usług dystrybucji, jak i do komunikatów radiowych, wykonując szereg czynności zmierzających do ograniczenia poboru energii, w tym poprzez dokonanie alokacji części produkcji do innych fabryk Grupy (...) na terenie Unii Europejskiej, co nie było łatwym zadaniem do wykonania w tak krótkim okresie czasu (kilku godzin na ograniczenie ogromnej ilościowo produkcji). Produkty tut. Spółki codziennie zasilają rynek zarówno krajowy, jak i rynki zagraniczne, głównie na terenie Unii Europejskiej, której kraje są głównym odbiorcą wyrobów (...) S.A. Wprowadzenie przez Dystrybutora 20° ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 10-08-2015 r. oraz w dniach 11 i 12 sierpnia 2015r. było dla nas zaskoczeniem i w dużym stopniu zakłóciło nasze plany produkcyjne. Niemniej jednak podjęliśmy działania zmierzające do zastosowania się do naszych zobowiązań w tym aspekcie.” Zdaniem odbiorcy, komunikaty, podawane w ciągu dnia, zmieniały wartości stopni ograniczeń i wprowadzały duży chaos. Wskazał, że zmiany te powodowały, iż w kolejnych krokach musieli dostosowywać pobór energii i trwało to przez kolejne dni okresu ograniczenia poboru energii dla firm produkcyjnych. Mimo znacznych problemów dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, w większości spółka sprostała tym wymogom. Jedynie w trzech krótkich okresach wystąpiły nieznaczne przekroczenia. Odbiorca podniósł również, że przekroczenia w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. pozostają poza zakresem „Karnej” regulacji art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego. Odbiorca nadmienił też, że oprócz celów produkcyjnych bardzo istotnym dla spółki są inicjatywy zmierzające do ograniczenia zużycia energii, która wpisuje się w energooszczędne projekty Prezesa URE i zgodnie z Ustawą o Efektywności Energetycznej wdrożyli System Zarządzania Energią. W marcu 2013 roku w ramach projektu prowadzonego wspólnie z firmą (...), zapoczątkowany został Program oszczędzania energii pod nazwą EnSave. Głównym celem tego programu jest zmniejszenie zużycia energii, a tym samym ograniczenie emisji Co2. Wskazał, że działania spółki w tym aspekcie potwierdza pozyskanie i utrzymanie Certyfikatu(...) oraz, że od roku 2016 Spółka wprowadziła szereg działań doskonalących i zwiększających nadzór nad zużyciem energii.

(k. 14-17 akt adm.)

W trakcie postępowania administracyjnego Prezes URE wzywał Odbiorcę oraz OSD do nadesłania dodatkowych informacji i dokumentów zmierzających do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności do weryfikacji przedstawionych Prezesowi URE przez OSD danych dotyczących stopnia niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych ograniczeń. (k. 73, 74-108 akt adm.)

Pismem z dnia 15 maja 2019 r. zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma. (k.50, 51 akt adm.)

W wyznaczonym terminie Odbiorca nie skorzystał z możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. (okoliczność bezsporna)

Odbiorca w 2018 roku osiągnął przychód(...) zł. (k. 61 akt adm.)

W dniu 6 czerwca 2019 roku Prezes URE wydał decyzję Nr (...) (k. 111-119 akt adm.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i dlatego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu, sformułowane w odwołaniu zarzuty i twierdzenia nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż stanowiły one jedynie niepopartą dowodami polemikę z rozstrzygnięciem organu regulacyjnego i nie mogły prowadzić do uchylecia lub zmiany zaskarżonej decyzji.

Z uwagi na charakter niniejszego postępowania, zainicjowanego na skutek odwołania, od decyzji, podnoszone przez powoda zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego wskazane w punkcie 1 odwołania należało uznać za całkowicie bezzasadne. Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie, gdyby nawet doszło do naruszenia przepisów procedury, to nie mają one wpływu na rozstrzygnięcie wydane przez Sąd. Jak wskazał SN w wyroku z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 „Jurysdykcyjna funkcja Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może sprowadzać się tylko do oceny legalności decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Sąd ten powinien dążyć do ustalenia okoliczności faktycznych sprawy, a następnie dokonać ich prawnej oceny w zakresie zasadności odwołania.” W przypadku zatem wniesienia odwołania od decyzji Prezesa URE do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Sąd rozpoznaje sprawę merytorycznie. Postępowanie niniejsze ma zatem charakter postępowania rozpoznawczego, pierwszoinstancyjnego i kontradiktoryjnego. W świetle powyższego przyjąć należało, że zastosowanie znajdują również reguły dowodzenia w procesie cywilnym, a przede wszystkim strony przede wszystkim w ramach realizacji zasady kontradykcyjności mogą przedstawiać dowody.

W treści odwołania powód twierdził, iż nie zaistniały przesłanki na nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Powyższe twierdzenie powoda nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Zgodnie natomiast z ust. 6 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców; zaś zgodnie z ust. 7, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Dalej wskazać należy, iż zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii do kompetencji OSP na mocy tej ustawy należało wprowadzenie ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii, na okres nie dłuższy niż 72 godziny. W dalszej kolejności ustawodawca przewidział, w treści art. 11d ust. 3 tej ustawy, iż w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych

usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Należy wskazać przy tym, iż art. 11 c jak również art. 11 d ustawy – Prawo energetyczne jest wynikiem implementacji postanowień dyrektywy 2005/89 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotyczącej działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych. Przyczyną powołania powyższych przepisów jest zatem dalsze doprecyzowanie działań jakie powinien podjąć OSP w związku z zaistnieniem (powstaniem i występowaniem) zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii Elektrycznej, jednym z nich jest wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń, do których powód powinien był się zastosować. Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia zostało zawarte treści art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, nie oznacza, iż nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 oraz określająca możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle organicznym czasie i na ściśle określonym terytorium. Niewątpliwie zaś fakt „występowania zagrożenia” wynika wprost z treści komunikatu OSP, w którym stwierdził „wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej”. W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3, zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, zgodnie z treścią art. 11c ust.2 pkt 2 powołanej ustawy wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust.7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiała uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

W świetle powyższego nieuzasadnione jest wnioskowanie powoda, iż wprowadzenie przez OSP przedmiotowych ograniczeń w czasie „wystąpienia zagrożenia” tj. na podstawie art. 11d. ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, którego okres i zakres terytorialny został określony zgodnie z wymogami art. 11c ust. 2 pkt 2 powoduje zwolnienie powoda z odpowiedzialności, o której mowa w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne.

Bezsporny był w niniejszej sprawie fakt niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 roku i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w łącznej wysokości 21,40000 MW w godzinie.

Wskazać dalej należy, że powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami. Zgodnie natomiast z treścią z §8 ust. 1 i 2 wskazanego Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

W odwołaniu powód przyznał, że wiązała go umowa dystrybucyjna z dnia 30 listopada 2010 roku, a wraz z nią załącznik nr 4 do tej umowy, w treści którego wskazane zostały wartości obowiązujące powoda, w przypadku wprowadzenia ograniczeń. Powód potwierdził też, że wartości te uległy zmianie według treści aneksu nr 2 z dnia 20 czerwca 2013 roku zawartego do przedmiotowej umowy. Powyższe wynika także z treści pisma (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. z dnia 18 kwietnia 2019 roku (k. 74 akt adm.). Wraz z tym aneksem zostały zmienione wartości w poszczególnych stopniach zasilania. Powyższe związane było ze zwiększeniem mocy poboru energii elektrycznej dla każdego z punktów poboru energii. Powód wskazał też, że wobec wprowadzonych ograniczeń podejmował działania zmierzające do ograniczenia poboru energii, według ustalanych wartości w aneksie nr 2. Powód zarzucił przede wszystkim, że wprowadzenie przez Dystrybutora 20 stopnia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 roku oraz w dniach 11 i 12 sierpnia 2015 roku było dla strony skarżącej

zaskoczeniem i w dużym stopniu zakłóciło plany produkcyjne. Powód wskazał w szczególności, że w dniu 10 sierpnia 2015 roku wprowadził harmonogram dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń (jak w piśmie z dnia 20 marca 2019 roku, k. 14 – 17 akt adm.) odpowiednio wygaszając produkcję poprzez alokację oraz obserwując liczniki główne pobieranej energii. Powód podniósł, że w przypadku natychmiastowego zmniejszenia poboru energii elektrycznej mogłoby dojść do zagrożenia bezpieczeństwa osób pracujących przy obsłudze maszyn produkcyjnych.

W odniesieniu do powyższego należy przede wszystkim zwrócić uwagę na okoliczność, że pozwany wydając decyzję wziął pod uwagę argumentację powoda zawartą w treści jego pisma z dnia 20 marca 2019 roku. Należy też podkreślić, że powód ustalając z OSD wartość mocy bezpiecznej obowiązującej w 20 stopniu zasilania, powinien był uwzględnić specyfikę swojego przedsiębiorstwa i ewentualne zagrożenia, w tym ewentualne zagrożenia bezpieczeństwa osób pracujących przy obsłudze maszyn produkcyjnych. Powód na etapie zawierania umowy lub później w drodze zawieranych aneksów powinien był wystąpić o zmianę wartości mocy nie tylko umownej, lecz również wartości mocy bezpiecznej, obowiązującej w przypadku wprowadzenia 20 stopnia zasilania. Z treści dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego bezspornie wynika, że wartość mocy bezpiecznej (k. 36 i 40 akt adm.) nie uległa zmianie. Pomimo zwiększenia wartości mocy umownej dla każdego z obiektów z 2000 kW do 3500 kW, nie zmieniono wartości mocy bezpiecznej. Jak wskazał powód w treści odwołania, do zwiększenia wartości mocy umownej doszło z inicjatywy powoda. Z treści dokumentów zgromadzonych w toku niniejszego postępowania nie wynika, żeby powód podjął inicjatywę zmierzającą do zwiększenia wartości mocy bezpiecznej. Moc bezpieczna ustalona wspólnie z powodem na powyższą wartość okazała się niemożliwa do realizacji. Zauważyć tu należy, iż wbrew twierdzeniom powoda w odwołaniu, wobec wprowadzonych ograniczeń powód nie był zobowiązany do natychmiastowego zaprzestania poboru energii, a jedynie zastosowania odpowiednich działań, przygotowanych wcześniej, których rezultatem byłoby ograniczenie poboru energii w odpowiednim zakresie, czego powód był w stanie wykonać, przy ustalonej mocy bezpiecznej na wartość po 300 kW dla każdego obiektu. Jako przyczynę powyższego stanu rzeczy powód wskazywał na charakter produkcji i zagrożenia związane z nagłym zatrzymaniem procesu. Powyższe nie może jednak stanowić okoliczności zwalniającej powoda z odpowiedzialności z tytułu dokonanych przekroczeń, gdyż niewątpliwie powód posiadał najlepszą wiedzę o charakterze swojej produkcji już przed wprowadzonymi ograniczeniami w sierpniu 2015 roku, a co najmniej w dacie zawarcia przedmiotowej umowy dystrybucyjnej. Z tego względu powinien był zadbać o ustalenie takiego poziomu mocy bezpiecznej, który umożliwiłby powodowi wykonanie czynności związanych z wygaszaniem produkcji w obiektach powoda bez przekroczenia wartości mocy bezpiecznej w przypadku ogłoszenia 20 stopnia zasilania, a także bez jednoczesnego powodowania zagrożeń bezpieczeństwa osób pracujących przy obsłudze maszyn produkcyjnych.

Powód potwierdził, że powziął wiedzę o wprowadzonych ograniczeniach w dniu 10 sierpnia 2015 roku, wskazał jednak na chaos informacyjny w związku z komunikatami podawanymi w programie (...).

Zauważyć tu należy, że powód miał możliwość zastosować się do wprowadzonych od dnia 10 sierpnia 2015 roku ograniczeń od godziny 10:00. Powyższe wynika z treści §12 ust. 2. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924) zgodnie z którym, komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie(...) o godzinie 7.55 i 19.55 oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach. Powód był zatem zobowiązany do zastosowania się do wprowadzonych ograniczeń, stosownie do treści komunikatów, tak samo jak wszyscy inni odbiorcy, którzy nie byli objęci włączeniami, o czym już wyżej była mowa.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Jak już wyżej wskazano powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10 -12 sierpnia 2015 roku na podstawie 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Powyższe oznacza, że zaistniała przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej. Wymierzenie na tej

podstawie kary pieniężnej ma charakter obligatoryjny. W związku z tym, uzasadnione było nałożenie na powoda kary według treści art. 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z jego treścią (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) wysokość kary pieniężnej nałożonej na powoda nie przekroczyła 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...).

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W niniejszej sprawie, przy ocenie stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze zakres przekroczenia w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 roku o wartości 21,40000 MW w godzinie. Powyższe wynika bowiem z faktu, iż powód nie stosując się do wprowadzonych ograniczeń, dokonując przekroczenia w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne. Skutkiem takiego działania może być bowiem wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego systemu. Powyższa okoliczność świadczy o stopniu szkodliwości czynu powoda wyższym niż znikomy. Z tego względu przyjęcie, że szkodliwość czynu powoda była większa niż znikoma, uniemożliwiło odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie powołanego wyżej art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne.

Ponadto, pozwany w sposób prawidłowy dokonał również wymiaru kary pieniężnej nałożonej na powoda, a powód nie wykazał okoliczności skutkujących zmianą wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej. Z treści złożonego przez powoda sprawozdania wskazującego rozliczenie przychodów w 2018 roku (jako poprzedzającym rok, w którym wydano zaskarżoną decyzję, k. 61 akt adm.) wynika, że nałożona na powoda kara w wysokości 64.200,00 zł jest znacznie niższa od limitu określonego treścią art. 56 ust.3 ustawy – Prawo energetyczne. Ponadto zauważenia wymaga okoliczność, iż wysokość kary jest adekwatna do wysokości dokonanego przez powoda przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3000,00 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby, po zaokrągleniu w dół pełnych złotych (21,40000 MW x 3000,00 zł) zwłaszcza, iż wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1,50 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 roku, którą dla celów represyjnych kary, podwoił z tytułu sankcji. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Ponadto wskazać należy, iż kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok TK z dnia 31 marca 2008r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Powód w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby nałożona kara zachwiała jego płynność finansową. Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości jest relatywnie niska i zarazem adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia i jego przyczyny, która tkwiła w zaniedbaniu powoda w postaci braku odpowiedniego współdziałania na etapie zawierania umowy, a następnie aneksów i ewentualnego braku odpowiedniej procedury, które uniemożliwiłyby zaistnienie przekroczeń poboru energii, wobec ustalonych poszczególnych wartości ograniczeń. Będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Powód wskazał w treści odwołania na fakt wprowadzenia od 2016 roku szeregu działań doskonalących i zwiększających nadzór na zużyciem energii elektrycznej, jednakże są to działania podjęte po dokonaniu przekroczeń w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 roku, a zatem nie mogły odnieść oczekiwanego przez powoda skutku wobec wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej. Należało zatem przyjąć, iż kara w wysokości 64.200,00 zł będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoje funkcje represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł stosownie do wyników procesu na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty postępowania po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia SO Jolanta Stasińska